

Béts.

Nagyon fenn-forgó kérdéssé lett itten néhány napoktól fogva: „Ki lesz a' Magyar Országgi Fő Kántzellárus, Gróf Pálffy Károly ő Excellentiája' helyébe? — Némellyek, Ország-Birája Gróf Zichy Károly ő Kegyelmességét szánták, 's reménylik is Kántzelláriusnak; mások ismét Erdelyi Fő Kormányozó Bánffy György ő Excellentiáját; — — — — —

Talám ezen jelentéssel, kedveket talályuk azon érdemes Olvasóknak, kik szinte kezdtek már haragudni reánk, hogy mi, mindég csak valósággal meg-történt dolgokat, és igazságokat igyekezünk írni; 's nem követjük az úgy nevezetett tsupádon tsupa *Novellistákat*, kik, hogy meg-felelhessenek hivataljoknak, mindent meg-írnak, a' mit hallanak.

Egymást érik itt a' szerentsétlen történetek. A' szegény *Haska*' meg-ölettetését követett éjtszakán, újra egy hóltt testre akadtak az *Aukert*, és *Práter* erdeje között, az úgy nevezetett *Tábornál*. A' gégéje vólt el-metzve a' meg-hólttnak. A' véres kést a' kaputja' zsebjében találták, 's onnan némellyek, kiknek olly röviden ért az eszek, mint az eszeveszett gyilkosnak, azt hozták ki, hogy maga ölte meg magát a' hóltt. — Okt. 24-dikén estve, Gen. *Khevenhüller*' Titoknokja, egy vig természetü, 's szép tehetségü ifjú Ember lötte magát hátban. 25-diken estve végezte nagy kinok között életét.

Okt. 28-dikát, nevezetes nappá tevé *Bétsben* az idei első havazás.

Magyar Országon az a' hir talált terjedni némelly helyeken, hogy nem ád ő Felsége egyy ideig audientziát, a' Kabinétbéli temérdek foglalatosságok miatt. Kötelességünknek tartottuk azért meg-

M m

írni,

irni, hogy az audientzia - nem - adásról származott
 hir, tsupa költemény.

Magyar Ország.

Követésre méltó példáját adták, az *Augustai*
 Vallástételen lévők' részéről közelébb tartatott
 Zsinat' Tagjai, hogy nagy mértékben bírnak a'
 Közjó - munkálódása' lelkével: mert midőn szó
 lett volna a' közönséges Egyházi Szükségek' fun-
 dusáról, huszonöt ezer forintig ajánlott ezen
 fundusra az említett érdemes Tagoknak tehetős
 része. Némelly Diszriktusoknak Deputátusai azt
 az ígéretet tették, hogy ők oda haza fognak
 tanátskozni a' fundusra teendő ajánlásról.

Erdély Ország.

Mélt. *Sarkadi Türi András* Urnak, *Felső - Fejér-
 Vármegyei* Fő Ispányságába lett Béiktatásá-
 nak alkalmatosságával, Mélt. Fő Kormány-
 széki Tanátsos *Szegedi József* Ur tartott leg-
 elsőben, mint első Béiktató Kir. Biztos, kö-
 vetkezendő Beszédet:

Tek. Nemes Vármegye' Rendjei!

Vólt hajdan édes Hazánknak egy Alkot-
 mánya, mellyet bomolhatatlannak állítottunk
 lenni; a' Törvénynek szentsége lévén annak mind
 fundamentoma, mind őrállója. Ebben helyhez-
 tettük az Országunk mind egygátallyában, mind
 pedig az Országunk rendjeinek külön külön arany-
 nál betsesebb minden kintsét, és ennek menedék
 lak - helyei gazdálkodtak a' Ns Ország Rendjei-
 nek tsendes, és békességes lakozással, az el-
 nyomó erőszak ellen.

De ennek is az a' sorsa történt, a' mi alá
 vettek mind azok, a' mik tsak az Eg alatt
 vagynak. A' mostoha esztendőekben nem vóltanak
 elégségesek az őrálló Törvények, ennek ótal-
 mazására, és az erőszak, a' Törvények' szentsé-
 gével erősültt fundamentomot is meg - mozgatta.
 Kintseink, mellyeket Eleink el-rejtettek abban,
 lassan.

lássanként el-enyésztek, és még amaz enyhítő eszköztől is meg-fosztottak, melly az Emberiségnek, nyomoruságiban való lelkesítésére ajándékozottatott.

A' reménységet értem, melly ezen Alkotmányoknak romlásaiából valaha lehető fel-épülhetése eránt fenn-maradhatott volna. Ezen megbetsülhetetlen Alkotmány' töredezett darabjai között, ha eleven emlékezetünkben nem volna is, képzelődésünk' vezérlésénél el-juthatnánk azon kedvetlen környül-állásoknak meg-fogásokra, mellyekben édes Hazánk' Rendjei, 's Lakosai a' keserves emlékezetü esztendők alatt sohajtoztak. De ezen kedvetlen idő-szakasznak is vége lett már az Egek' kegyelméből. Fels. Fejedelmünk, ki is Királyi Székének erősségét a' 'Törvények' szentségében, kintseit pedig Népeinek szeretetében helyhezsetti, nem tsak szabadságot hirdete ezen Alkotmány' helyre-állítására, sőt ígéréttel is meg-örvendeztete, a' régi épülethől el-ragadozott kintseknek, magok tulajdonoffainak visszadások eránt.

Minémü nagy, 's valóságos örömmel töltött el ezen kegyelmes ki-hirdetés kit kit, a' ki igaz hazafiúi indulattal lelkesítettett, könnyebb egy-átallyában képzelni, mint maga valóságában elő adni. Illy nagy, 's valóságos öröm' eleven érzésétől birattatván édes Hazánk' T. N. Rendjei is arra, hogy ezen meg-bomlott Alkotmány' helyre-állítására, készségek', igyekezetek', 's tehetségek' fel-áldozásában, egymással tartott nemes vetelkedések között, mint annyi okos, és jártas építő Pallérok, Fels. Fejedelmünk eleibe egy oly remek próbát terjesztettek, melly ő Felségétől kegyelmes el-fogadást reménylhetne. Mind a' dolognak természeti folyása, mind pedig az egész Testnek épség állapottyába tételére meg kívánatos hibátlansága a' Tagoknak azt hozzák már magokkal, hogy valamint a' Nemes Haza' T. N.

M m 2

Rend.

Rendjei, az egész Ország' Alkotmányára nézve nagyban tselekedtek: a' szoróssabb határok közzé szorítottott Közönségek is, és ezek közt nevezetesen a' Vármegyék' T. N. Rendjei, a' N. Haza' T. N. Rendjei' dítséretes tselekedeteknek sinörmértékéhez alkalmaztatván magokat, Megyéjek' meg bomlott alkotmányának helyre-állítatásához hasonló hathatós munkássággal nyúljanak.

E' lévén azért az a' nevezetes nap, melly önként kezébe adja a' N. Vármegye' T. N. Rendjeinek azt a' szives, és régi sohajtások közt óhajtott alkalmatosságot, mellyben meg romladozott régi alkotmányoknak helyre-állítatásokhoz nem tsak szabadosan hozzá nyúlhatnak; sőt arra unfoltatnak is. Ez a' nap lévén az, melly ezen N. Vármegye' törvényes régi alkotmányának helyre állítására, Fels. Fejedelmünk' kegyelmességéből ki nevezett kormányozó Fő Pallér M. *Sarkadi Türi András* Úr, régen meg-érdemlett hivataljába lejendő bé-iktatásának is idő pontjául határozottatott, nem egy névvel hívom én a' N. Vármegye' T. N. Rendjeit, hogy ezen örvendetes napot közös örömmel meg innepeljük; és noha nékem szerentsém nintsen, ezen N. Vármegyének M. és T. Birtokosfai közzé számláltatnom, az igaz Hazafiúság' Jussán még is nem tsak hogy egyesítem tulajdon örömömet, a' N. Vármegye' T. N. Rendjeinek örömeivel; sőt valamelly titkos, de ártatlan vetélkedéstől vezéreltetve valamint nem engedhetem, hogy senki is a' N. Vármegye' érdemes Tagjai közzül ezen örömből bővebb részt vegyen, mint én: úgy azon kívánságokban is senkinek elsőséget nem adhatok, mellyek ezen N. Vármegyének azon törvényes régi lábán mozdulhatatlan meg-állását tárgyazzák, a' mellyre e' mai napon vissza állapodik.

De

De engedjék meg, a' N. Vármegye' itten egybe-gyülekezett T. N. Rendjei, hogy ezen a' N. Vármegyével köz örömemen kívül, tulajdon örömemet is ki-nyilatkoztathassam, melly ezen N. Vármegye' Fő Igazgatója', érdemlett hivataljába bé-iktatásának méltatlan személlýemre való bizásából származik. Hármas folyamatokon árad ki reám az öröm, midőn én ezen reám bizott bé iktatás' tellyesítésében foglalatoskodom; mert nem lehet nékem leg elsőbbször is nem örvendenem, ezen N. Vármegye' T. N. Rendjeinek, midőn a' Kormányt olly Igazgatóra látom bizatni, ki az előbbeni időkben számos esztendőig okosan, 's törvény' útján viselt tiszti hivataljainak folytatások' ideje alatt, a' fő szolgálat' kivánt elő-mozdításával ezen N. Vármegye' hasznát, 's gyarapodását mindenkor öfzve-kötötte, és az elsővel Fels. Fejedelmünknek kegyelmét érdemlette; a' másodikkal pedig a' N. Vármegye' T. N. Rendjeinek szereteteket, barátságokat, és atyafiságokat meg nyervén magának meg erősítette. Nem lehet mondom, hogy a' N. Vármegyének valósággal ne örvendjek, midőn ezen Vármegye' Fő Hivataljába egy ollyan Igazgatót látok bé-lépni, a' ki, hogy egyebeket, az ő szemérmességének meg-kiméllésére el-halgassak, ezen N. Vármegyét, a' közönséges szeretetek meg-nyerésével, más név alatt már az előtt hofzasan igazgatván a' Fő Tifztségnek fényesebb nevét, méltóságát most tsak annak meg-esmerésével veszi, hogy előbbi hivataljait Fő Tifztekhez illő fedhetetlenséggel, 's haszonnal folytatta.

Nem lehet tovább nem örvendenem nékem, a' M. Fő Ispány Úrnak is, midőn én a' M. Urban ezen N. Vármegye' Fő Igazgatói Hivataljára esett bé menetelével, követésre méltó egy ollyan érdemes Uri Férfiát találok, kiről nem tudhatom, hogy mostani Fő Hivatalját jutalommal érdemlet-

te

te é, vagy inkább aztat, mint előbbi hív szolgálatjáért tartozó elégtételt úgy vette.

Végtére örvendek már magamnak is, nem csak azért pedig, hogy ezen Vármegye' Igazgatói Fő Hivataljára szerentsém van, olly Mélt. Uri Férjfiat bé - iktatnom, ki a' N. Vármegye' T. N. Rendjeit esmértt atyafi szeretettel fogadja, és a' ki a' T. N. Rendektől vilzont indulattal fogadtatik; hanem hogy ezen bé - iktatás körül folytatott, 's folytatandó foglalatossággal olly M. Uri érdemes Férjfiúnak szolgálók, kit az Égek' ajándékából próbáltt Barátomnak méltán nevezhetek.

Ez, Nemes Vármegye' T. N. Rendjei, ez az az érdemekkel tellyes Uri Férjfiú, a' kiben Fels. Fejedelmünk is meg - nyugodott, 's a' kit azért ezen N. Vármegye' Fő Igazgatására méltóztatott elő állítani; eztet fogadják el azért, a' N. Vármegye' T. N. Rendjei atyafi ki - nyújtott karokkal, és vele egyesített atyafi egyet - értéssel 's igyekezettel munkálódják fáradhatatlanul ezen N. Vármegye' bölcdogságának azt az állandóságát, mellyben semmi vilzontagság változást soha ne tehessen. "

Örvend Ns *Torda - Vármegye*, hogy *Báró Kemény Sámuel* Urat nyerhette Fő - Ispánnának, kinek izenéllyében örvendetes meg - elégedéssel tisztelte vólt már a' múlt esztendőben Fő - Ispánsága' Adminisztrátorát. Sept. 28 - dikán lett a' megnevezett Méltóságnak Fő - Ispányi Béiktatása, MM. Gr. *Kemény Farkas*, és Gr. *Teleki Lajos* Kir. Biztos Urak által.

Austriai Belgium.

Ö Hertzegségek a' Közöséges Kormányozók, mindenüvé meg irták az *Austriai Belgiumi* kikötő helyekbe, azon maga meg - határozását Ő Tsász. 's Kir. Felségének, melly szerént a' *Frantzia Király'* kivánságára, valóságos *Frantzia* hajó.

hajó-tzimerül fogja ezentúl esmérni ő Felsége a' Nemzeti Zászlót; 's a' melly meg-határozáshoz tartoznak tehát magokat alkalmaztatni a' Ts. 's Kir. Tisztviselők is.

Értésére esvén a' *Hennegau* (Hannoniai) 3-dik Rendnek, hogy már a' két első Rend meg egygyezett azon pénzbeli segittségnek (Subsidiumnak) adásába, mellyet szokott fizetni esztendőnként törvényes Fejedelmének *Hennegau* Tartománya: ő nem is tanátskozott az erántt, mint szokásban vólt ez előtt; hanem meg nyugodott a' két első Rend akarattján tellyes örömmel.

A' *Brábántzai* Rendek még Oct. 4 dikén se állottak el a' tudva lévő kivánságok mellől: 's annak tellyesítésétől függelztették fel, a' Subsidium adást is. — Ezért meg ütik ök a' lábokat.

Okt. 7-dikén két Gránátéros halál lett *Bräszelben*. A' dolgot így adja elő a' *Bétsi* udv. újság. Egy tsapfzékben nagy lármával vóltak néhány Gránátérosok. Rajtok mentek tehát a' Város kerülő katonák, 's tsitították őket: de a' Gránátérosok nem hogy el-tsenedesedtek vólna; hanem ittasok lévén még beléjek kaptak a' kerülokbe; úgy hogy ezek kéntelenéttettek tüzet adni 's kettőt el is ejtettek a' Gránátérosok közzül. Hirül esvén e' dolog az oda közel lévő Gránátéros Kaszárnyában segéttsegekre sietett onnan a' Gránátérosfág a' maga tzimboráffainak. — A' lármának, *Bender* Fő Vezér személlyes meg jelenése szakasztotta végét.

Lengyel Ország.

Közelébbi Levelünkben, tsak egy szóval emlíkezhetünk azon Befzédéről a' Királynak, mellyel véget vetett Sept. 28 dikán, az Ország-Gyűlésében támadott lármás vezekedésnek. Ide megy ki summásan, egéssz értelme az említett Befzédnek:

„Uraim!

„Uraim!

Kérem, tsendesedjenek el. Engemet illet leg-elsőben, hogy az Őzve-szövetkezés' Marsalljának minden tárgyak körül gyakorlani szokott egyenes-ségét, 's szemességét ditsérjem. Meg érdemi ő ezen bizonyság-tételt, mert sokat munkálódott közöttünk a' Haza' javára. — Vagynak, Uraim! olly állatok, mellyek a' tisztá Hóldat meg ugatják a' maga tsendes világdért: köztünk se tsuda, hogy vagynak olly Emberek, kik meg támadnak bennün-
ket azért, mert nem esmérnek. A' Hóld tsak fénylik azért, 's még annak az állatnak is használ, a' melly le akarja ötet ugatni az Égről. — Így tselekedjünk, Uraim! mi is. Hadd beszélyenek, a' mit akarnak, a' Haza' Ellenségei; mert van szava, a' leg keskenyebb határok közé rekesztetett Embernek is. A' Nemzeti Konstitutziónak egy-átcllyában azon állapotban kell maradni, a' mellyben most vagyon. Nem lehet ennek többé tsak egy pontját is, vagy jótáját változtatni, el-venni, vagy hozzá tenni. — En, Uraim! első leszek, a' velem egy értelemben lévő jó gondolatúakkal, ki a' Hazának békeességéért, javáért, 's boldogságáért mérszárlásnak tárgyául ajánlom fel a' mellyemet a' Haza' Ellenségeinek, ha gyönyörüségeket találhatják az ő kegyetlen lelkeik a' vérben.“

Ekkor nagy kiáltás lön: „Király! Király! mi is azt tselekezzük, mi is azt tselekezzük. — Éllyen a' Király! Éllyen a' Konstitutzió! Éllyen a' Lengyel Nemzet! Gaz Ember, a' ki másképpen gondolkodik.“

Ezentúl azt végezte az Ország - Gyűlése, Garginsky Úrnak fel-tételére, hogy az Őzve-szövetkezés' Marsallja' ártatlanságának bizony-ságául, irják magokat alája mind a' Király, mind a' Rendek ezen dolog' elő-adásának, melly tör-tént az említett Marsall' ügyében Sept. 28-dikán. A' Marsall, meg közönte ezen végzést a' Király-nak, és a' Rendeknek, 's meg tsókolta a' kezét

a'

a' Királynak; mellyet minden Ministerek, 's Tartományi, és Városi Deputátusok is tselekedtek, minekutánna el - végezték volna az Alólírást.

Frantzia Ország.

A' külső dolgokra ügyelő Minister, megküldötte minden *Frantzia* Ministereknek, kik a' külső Udvaroknál vagynak, azon Írást, melly által el-fogadta a' Király a' Konstitutiót; 's következő értelmű Levelet is ragasztott melléje:

Uram!

„Kivántam az Úrnak mentől előbb értésére adni, hogy a' Király a' Konstitutiót el-fogadta. Minémű indító okokra nézve tselekedte legyen ezt ő Felsőge, által fogja látni az Úr, a' Nemzet-Gyűléséhez bocsátott Kir. Írásból. Meg vagyon győzöttetve a' Király, mint maga mondja, hogy az új Rend, kívánsága szerént vagyon a' Nemzet leg nagyobb részének; és ezen kívánsághoz alkalmaztatta ő magát. Tsupán úgy akar ő igazgatni, a' mint *Frantzia Ország*' boldogsága kívánja, mellytől az ő személyes boldogsága el-válthatatlan; 's gyönyörűséggel telik el, valahányszor meg gondollya, hogy ő is eszközölte néminéműképpen az Ország' boldogságát, a' maga méltósága' egy részének fel-áldozása, 's a' Törvények' uralkodása által. Nem a' szélesebb, vagy keskenyebb kiterjedésű hatalomnak gyakorlásában tartotta a' Király, eleitől fogva a' maga boldogságát. Minden kívánsága bé telik ő Felsőgének, ha az ő eddig gyakorlott hatalmának keskenyebb határok közé lett szorítottása által el-erődik az a' tziel, mellyet erányzott a' Nemzet-Gyűlése. Egyébaránt előre meg vagynak már határozva az eszközök, mellyek által orvosolni lehet azon hibákat, mellyeket a' tapasztalás fog fel fedezni a' Konstitutióban,
's nem

's nem ok nélkül reménylhetni, hogy az Ország' alkotmányának romlása nélkül lehet használni az említett eszközöket. Van egy Tzikkely, Uram! a' Konstitutióban, melly kiváltképpenvaló figyelemetességet érdemel minden Európai Hatalmasságoztól, tudni - illik, hogy a' Frantzia Nemzet mindennémü Birodalom-nagyobbításról le mond. Olly szembe - tűnök az ezen meg - határozásból származó következesek, hogy azokat nem szükség magyaráznom; érezni fogják azokat minden Baráti a' köz - tsendességnek, melly fő tárgya lessz ezentúl a' mi Politikum Systemánknak 's a' t."

Okt. 8-dikán meg jelent az újjonnan választott Tengeri Minister, Bertrand Úr, a' Nemzet-Gyűlésében; 's bé-jelentette a' Gyűlésnek, hogy ötöt a' Király, Thevenard Úr' helyébe, Ministerévé tette: vallást tett egyfzersmind, hogy ő Barátja a' Konstitutiónak.

Ugyan azon Ülésben, meg jelentek minden több Ministerek-is személylyessen a' Gyűlés' hivatalára, mellyet vettek az előtt való nap. — Hogy jó móddal munkálódhasson a' Gyűlés, tudósítást kívánt a' Ministerektől, az Ország' állapottya eránt. Az Igazságra ügyelő Minister Duport Úr azt válaszolta ezen kívánságára a' Gyűlésnek, hogy kiki kéz ő közzülök feleletet adni, az elibe teendő kérdésekre; 's ha mi nehézség adja elő magát, azt meg fejteni: de arra, hogy ok az Ország' állapottyáról tökéletes tudósítást adhasanak bé a' Nemzet-Gyűlésének, egynehány heti idő-szakaszt kérnek magoknak. Mivel ezen késedelmeskedés, kedvetlenséget láttatott okozni a' Gyűlésnek: ígérte a' Had-Minister, hogy ő más nap meg fogja tenni maga részéről a' tudósítást. El fogadta ajánlását a' Gyűlés; a' több Ministereknek pedig napot rendelt, mellyen tartozzanak bé adni tudósításaikat, t. i. Novembernek első napját.

Kér.

Kivánták ugyan csak a' külső dolgokra ügyelő Ministertől, *Montmorin* Úrtól, hogy a' mit tud, fedezze fel mindjárt a' Gyűlés előtt. *Montmorin* Úrnak oda ment ki rövideden a' felelete: „hogy meg mondotta már az előtt való nap maga a' Király, hányadán legyenek a' külső Hatalmasságokkal való dolgai *Fran. Ország*nak. Tsupán az időtől fogva állottak vissza előbbeni helyekre a' külső Hatalmasságok, és *Frantzia Ország* között folyó rendes értekezések, a' miolta el-fogadta a' Király a' Konstitutiót. Mihelyt megtett a' Konstitutió' el-fogadása: mindjárt mentek a' Kurirok mindenfelé; de még vissza nem jöttek; el kell várni a' külső Hatalmasságok' feleletjeiket; azokból lehet bizonyosan meg itélni, az ő reájok nézve való állapotunknak mibenlétét. Ebben a' szempillantásban még, tsupán csak reménység lehet, hogy a' Békesség nem fog fel-bomlani“ *).

Ezzel a' felelettel azonban nem elégedett meg, a' Gyűlésnek *La Croix* nevezetű Tagja: „*Montmorin* Úr, úgymond, nem szakaszkaftatha félbe a' mi Ministereinkkel való levelezést, a' maga kötelességének meg-sértése nélkül; különben hijában lettek volna említett Ministereink a' külső

*) *Hollandia*'s *Nagy-Británia*' részéről, nem csak reménység; hanem bizonyosság volt már Okt. 12-dikén *Párisban*, hogy azok nem el-lenzik a' Konstitutiót. — Ohajtott választ adott t. i. mind a' két Hatalmasság, a' Konstitutió' el-fogadása eránt tett jelentésére a' Királynak. A' *Nagy-Britániai Udvar* nevezetessen, örömet jelentette azon, hogy *XVI. Lajos* véget vetett a' Konstitutió' el-fogadása által, az *Ország*' ide 's tova való hányattasának.

külső Udvaroknál; tudni való, hogy az *Orosz*, és *Svéd* Hatalmasságok készülnek“ 's a' t. — (Ezentúl mi történt az Ülésben: következő Leve-
lünkben fogjuk közleni.)

Elegyes Történetek.

Nagy rettegés fogta el az *Oldh*, és *Móldva-Országiakat*, midőn értékre esett, hogy újra *Török* járom alá kell kerülni szegény fejeknek: 's vagyonaiknak, sőt talán még életeknek vesztésé-
gével is kell lakolniok, a' győzedelmes *Félhez* mutatott hajlandóságokért, és a' kárért, melyet vallott a' múltt háborúban a' *Porta*. A' gazdagabb *Bojárok* közzül, sokan oda hagyták félelmekben *Hazájokat*; a' meg-maradtaknak nagy része pedig, egy szívre-ható *Írást* botsátott *H. Potemkinhez*, a' mellyben elevenen eleibe terjesztik ő *Hertzegségének* a' magok siralmas sorokat, 's reménykednek néki nagy epekedéssel, hogy nyerje meg nékiek, *Nagy Tsászárnéja*' kegyes' védelmét, 's ő érettek való foganatos maga közbe-vetését. „*Felséges Hertzeg!* — illy kifejezésekkel élnek, az említett esdeklő *Írás'* végén — *Lé borúlva*, 's *könyvező szemekkel kérünk Tégedet*, fordítsd el tőlünk a' veszedelmet, mellynek képzelése halálos szorongatottsokat okoz minkünk. Szánd meg a' *Kereszténységet*, melly, úgy láttzik, hiában *könyörgött* eddig, azon nehéz rabságból való ki-szabadulásáért, mellyben tartanak minket a' *könyörületeffég nélkül való Emberek*. Ha úgy akarja a' *kegyetlen Fátum*, hogy tsak ugyan továbbra is *Uraink* maradjanak nekünk a' *Törökök*: hadd legyen az még is ki-tsinálva a' *Békeffég-kötésben*, hogy a' *Porta*, 's az ő *Basái* — ezek az *Igazgatók'* tsáfjai — ki ne ontsák mindjárt a' mi vérünket, tsupán valamelly alá-való bosszú-állás' kívánásából. — Ez a' mi kérésünk, Uram! terjeszd ezt, ama' nagy hatalmasságú *Afsz-*
szon-

szönynek, a' te Tzárnédnak eleibe, 's add értésére az egész Kereszténységnek, miket kell minékünk szenvednünk. “

Vigasztalásokra szolgált a' Bukuresti Bojárok-nak, hogy az új Fejedelmekkel Szutso Drako Mihállyal egy Török sem vólt, midön bé ment vólna az Sept. 9-dikén, Fejedelmi fővel Bukurest Városába; de megént neki szomorodtak nehány napok után, midön értésekre esett, hogy Hassan Basa, négy száz Törökökkel fog közikbe jöni. El is érkezett a' Basa Septemb. 15-dikén; 's előbb ugyan Vakarestben hagyta vólt embereit, de annakutánna lassan lassan mind bé -szállingóztatta maga után a' Városba; 's egészen el-rémítette a' szegény Lakosokat. — Parantsolatot adott ki a' Fejedelem, „hogy eggy elő-kelő Affzonyfzemély se menjen ki az útzára, drágaságokkal ékeskedve, 's le-eresztett hajjal; hogy a' borházak bé zárattassanak, 's estve minden otthon tartsa magát “ — Sept. 17-dike' estvéjén, jaj szó, és siralom töltötte el minden Bojár - házakat; mivel olly parantsolatot adott ki a' Fejedelem, hogy más nap dél-előtti tiz óraker mindnyájan jelen legyenek a' Bojárok, elsőtől fogva az utólsóig, a' Fejedelmi Palotában. Refzketve tellyesítették e' parantsolatot a' szegény Bojárok; de neki bátorította őket, az előttök el-olvastatott következő értelmű kegyelmes Rendelése a' Török Tsázfárnak:

„Minekutánna újjolag birtokába jutott a' Török Tsázfár ezen Tartománynak, meg-enged ő Nagy-Urasága mindeneknek, valakik vétettek ellene ebben a' hadban, 's kész mindenről el-felejtkezni; mentt fog lenni az egész Tartomány két elztendeig minden adó-fizetéstől; 's tsupán gabonát tartozik kész pénzért bé-szolgáltatni a' Török Élés-Házakba; 's hébe -korba Divánt, vagy nagy Tanátsot kelletik tartani a' Basa' házában. “

Sept.

Sept. 19-dikén, a' Fejedelem' palotája előtt is el olvastatott ez a' Tsászári Rendelés, még pedig ekkor ezzel a' tóldalékkal: „Vigyázzon reá a' *Rája* (Distriktus), hogy semminémü bántódások ne legyen a' Tsász. 's Kir. Alattvalóknak. A' ki bünyösnek találtatik ebben a' tekintetben tsak leg kissebb részből is, fejével fog adózni.“ — Ugyan ezen tzélnak még annál bizonyosabban lehető el-érése végett, meg-parantsolta a' Basa is, hogy egy Lélek se mérészellyen az úttzákon fegyverrel járni.

Ezen rendelkezéskből hathatós bátorságot, 's vizagztalást vettek az *Oláhok*, mellyet minden módon igyekezik nevelni a' Basa, a' maga szép alkalmaztatása által. Mivel azonban vette észre, hogy még is tsak tartanak tőle; meg hirdettette Sept. 19-dikén közönségessen, hogy „ötet ne nézzék más szemmel a' Lakosok; hanem mint Vendéget: a' minthogy valósággal az is; örvendjenek, 's vigan legyenek; mert hiszem már nintsen had többé, hanem békefleg.“

A' *Reis - Effendi*, avagy a' külső dolgokra ügyelő Minister, Sept. 14-dikén érkezett által a' *Dunán*, több Török Minister Társaival együtt, kik az *Oroszokkal* való Békefleg - kötésnek kintsinálására rendeltettek, 's ment *Husba*, a' hol kezdődtek az említett Békefleg - kötésről való tanátskozáások.

B. *Herbert*, Sept. 19-dikén indult el *Szisztóvból* *Konstántzinápolyba*.

Új - Orsovában Törökök kuruttyolnak már Okt. 6-dikától fogva. — *Belgrád* Várából is el akartak költözni a' miéink Okt. 8-dikán; de a' *Nissai* Basa, a' ki *Belgrádi* Komendánsá rendeltetett, nem hagyhatta oda akkorra *Nissa* Városát, az ott támadott zenebona miatt.

A' *Szisztóvi* Békefleg - kötésnek ereje szerént, ki - szabadult H. *Ypsilándi* a' *Brünni* Várból, 's
ezen

ezen hónapnak 18-dikán indult el *Konstantzinpolyba* négy kotsival.

Nem a' fegyveres Nép' száma, 's az ágyúk' sokasága, hanem a' hadi tudomány, 's a' gyakorlott vitézi bátorság eszközlik a' győzedelmet. Nem kevés szompolyodással tapasztalta ennek igazságát újjolag, a' *Marokkói* Tsálszár. Azt álmodta t.i. ő szakállas Felsége, hogy ha ezer lelkek lessz is a' *Ceuta Vára*' Örzőinek, még sem állhatják ki az ő roppant Serege' tüzes ostromát. De meg tsalta a' képzelődés. Mert ámbár tsak egygy egy lelkek vólt is a' Vár' Oltalmazóinak, mint szintén más emberséges Embernek: még is kevés kárt tehetett nékiek, sok napok alatt is a' *Marokkóiak*' temérdek Serege. A' *Spanyolok* ellenben, az ostrom' 7-dik napján, melly *Augustus* hónapnak 25-dike, 's a' *Spanyol* Királynénak neve napja vala, ki-rontóttak a' Várból; lekapták lábaikról az Ellenség' elől-vigyázóit; egész' a' batteriáig hatottak, 's nagy hirtelenséggel számos ágyúkat, és mosarakat halgatásra juttattak — bé-szegezvén azokat. Ezen gyalázat ugyan még inkább neki tüzesítette ő fekete Felségét; de a' mint Sept. 26-dikán irták *Madridból*, tanátsosabbnak ítélte, a' *Span. okkal* való ujj-vonást félbeszakasztani: mivel látta, hogy nagyon sok híjja még *Ceuta Vára*' meg-vételének; 's azonban hírül hozták néki, hogy a' pártos Öttse vizfont nagy sereget gyűjtött ellene. Mindjárt fegyver-nyugvást kötött tehát a' *Spanyol* Kommendánsal, 's ajánlotta a' békeesség-kötést is. Ezen ajánlást, annál örömeőbb el-fogadta a' *Spanyol* Udvar, mivel vele is köz az, a' mi sok nagyobb, és kisebb Uraknak a' baja, t. i. hogy nem tsak nem igen domború az erfzénnye; hanem még költsön-pénzre is szorúlt *).

De

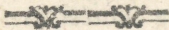
*) Ugyan ezért írják *Madridból*, hogy ha más Ha-

De ugyan hogy' lehet az, hogy *Spanyol Ország*nak annyi ne volna a' pénze, mint a' polyva; hiszem hajókkal hordták oda *Amerikából* az aranyat 's ezüstöt? — Igaz az: de éppen azért lát most szükséget — — — , mert igen tsak a' kézhez szokott; hogy t. i. szinte olly könnyen merítettse az aranyat 's ezüstöt a' gazdag hegyekből, mint a' vizet a' forrásból. A' hosszas szokást bajos el-hagyni; úgy, de már most igen ki-kotródtak az előbbeni termékeny hegyek: újj arany- és ezüst-hegyek pedig nem minden esztendőben emelkednek. *Új-Amerikára* sem egy könnyü dolog találni.

Hogy a' *Maskarai Bejt* is el-vethesse nyakáról a' *Spanyol Udvar*, reá vette magát, az *Algiri Dejne*k közbenjárása által, hogy *Orán Várát* által-engedje a' *Bejne*k olly feltétel alatt, hogy előbb le-rontódjanak a' Vár' újjabb erősségei. — *Orán* helyett, a' *Masalquiviri* ki-kötő helynek a' száraz felől való részét fogja meg-erössíttetni a' *Spanyol Udvar*.

Küldjük a' c c árkust, az Ország-Gyűlése' *Historiájához* tartozó Aktákból.

Költ *Bétsben*, Októbernek 28-dik napján, 1791-dik esztendőben.

Hatalmasságok ki-kelnének is Frantzia Ország ellen: Spanyol Ország nem igen tart-hatna velek.